

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

91. Histriones traducunt in scena prauos Christ. mores.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

re, præsertim de religione cui exponendæ multa Sinis deessent vocabula, multa essent ambigua, & periculosa ad res nostras usus. In hoc æstu molestæ cogitationis suppeditavit illi Deus benignam operam Literati egregij, cum quo diu nocturne incumbens labori, libros asceticos complures lingua Sinensi elegantissima in publicum misit; quorum præter alios maiores, fructum quem potissimum volebat hunc legere, ut simulachrorum cultoribus os fatuè insolens, & in Christianos supererectus impudens planè obstrueret. Atque utinam æquè feliciter ab Sinenis animis prohibere maculam potuisset quam de Christianorum Macaensium moribus impresserunt circumforanei histriones (sunt enim, ut diximus, apud Sinas histrionæ ludiones varij generis priuatim, & publicè innumeri) horum aliqui Macaum profecti, ut ex inutilis, & abhorrentibus à communi usu, risus componerent, notant diligenter quicquid parum modeste à Christianis ageretur, quicquid alienius ab Sinarum more, tanto ridiculum quanto ab iis diuersum: hæc in corpore comædiæ contextunt; in Sinas reuersi magna spe risus & plausuum, Scenæ statim committunt. Spectantes illic diuino in iactificio genu altero nixos cruce altero indecorè & rustice proiecto; nonnullos patrantibus oculis, & amatorijs nutibus adulteria in sacris meditantibus; rixantes alios conitijs mutuis; confabulantes alios inuerecundè cum feminis, & eiusmodi alia Sinis planè monstruosa, quæ gestu & verbis ad Archetypos expressa, otiosæ coronæ, risus lato, & alios tollebant cum iugenti contempta Religionis sacrosanctæ: nec theatro contenti personas easdem & pictis & culis designatas figuris traducebant vrbis vniuersim, & domorum priuatim venali ludibrio; quas inter personis spectaculo erant aliqui etiam de clero. Actores nihilominus seu Vni studio, seu ne moribus & præsentia nostrorum reuincantur aperti mendacij, eximebant semper ab suis disterijs, & morsu Patres qui Sinas incolerent, affirmabantque illos morum sanctitate, esse cuiuspiam alterius generis, proin iure à Magistratibus diligi, & à Mandarinis merito obseruari; quæ testificatio inempta, planèque vltionea, vt cumque vulnere medicinam fecit Christianæ famæ sacrilegè inflato, auxitque magnoperè Longobardi nomen, quod de missis in ridiculam hanc scenam Macaensium vitiis nullus ei nauus adhæsisset, (nec enim Sinæ discrimen nouerant, inter adstrictos religiosi votis, & liberos clericos, vnoque vocabulo utrosque appellabant) quin & alios nunquam tantis honorum obsequiis prosecuti sunt illum ciues vrbisque Magistratus, quàm cum ista concursu populi ferueret Sannionum probrota scurrilitas, inciditque non semel transeunti quæ hos ludos agebant moriones, & prostabant turpes Europæorum formæ, occurrere in equis, & gestatorijs maiores Mandarinos. exscendere, proclinari, obuiam prodire, quæ hominibus, maiestatis suæ vltra omnem modum tenacibus reuerentiæ ostenta, interpretatus est cœlitus inspirata, vt dedecoratam

9.
Histriones
traducunt in
scena prauos
Christ. mo-
res.

infamibus

infamibus Europæorum spectaculis Christi fidem, restitueret in famæ suæ gradum.

His Sciaocensis Ecclesiæ incrementis, feliciter admodum succedebant profectus regni Nanchinensis, prosperante Deo labores Catanei, & Rocchæ; Lutrati diuino baptizate cum numerosis familiis Mandacini, comminuta absque numero simulachra, ac non sine occulto gratiæ diuinæ prodigio, in depontanis potissimum senibus, quos cum ad primam stragis huiusmodi indictionem horror inuaderet, & inueteratus aitorum Deorum cultus, atque amor abominaretur hanc eorum iniuriam; mox Dei gratia instincti; proculcabant illos per sese conciliosque in frustra proiciebant ex ædibus in quibus annos sexaginta, & plures, thure ac precibus illos quotidie adorabant: nec minus admirandum quod nostro in sacello pedibus Sacerdotis aduoluerentur Mandacini peccata confessuri, & promiscuè ibidem cum proletariis audirent, orarent, sacris interessent, quæ ab animante matura superbo, præter humilitatem Christianam vis nulla euicisset. Sed mirabilior quo insperatior & pronior facultas erudiendi feminas doctrina Christiana, etiam rogatu maritorum; & fuere quæ viros ad baptismum præterent, secumque familiam traherent; adeoque Sinas nunc Zelotypos iusta occupat sanctimoniam Christianam existimatio, & fiducia nostrorum, vt faciliè sinerent doceri eas non modo necessaria ad salutem; verum etiam audiri confitentes. Etsi autem Nanchini regia, immensum nostris explicabat campum, excursionibus tamen in vicina, regnam Christi multis locis obsecundante Dei auxilio fundarunt. Iamque vno in oppido sacellam publicè dedicarant, cui partem suarum ædium Martha tribuerat pietatis egregiæ matrona, quæ nouo profus inter Sinas exemplo cogebat illuc omnes Christianos ad repetitionem doctrinæ Christianæ, quæ illis instar concionum esset. Sed Patrum conatibus, Deique ipsius prodigiôsæ gratiæ Paileum ingrâte respondit, est hoc fermè ad Nanchini muros oppidum sanè diues, & frequens; illie mensem iam sextum iacebat idololatra membris captus, lectoque affixus, qui vt de Parribus rescivit, cæli dominum, eiusque adorationem tum Pallei, tum circumferentibus, misit qui efflictim rogarent ne grauarentur ad se accedere; auditis communibus salutis æternæ principis, Christianum se statim profiteretur; imbuitur plenius distincta fidei disciplina, & proluente animum vitali aqua, sentit nouo vigore membra emortua peruadi, & reuiuiscere, ac fiduciam facere integræ qua paulo post valuit, sanitatis. Pallei vulgata res, magnitudine miraculi perculit vniuersos, ab iis præterea nihil extorsit, idololatriæ scilicet quantò melioribus tantò peioribus. Commune habent cum cæteris vaporare suffitu idola, & ea adorare; singulare autem ex quo Ieiunantes vocitantur, eadem simulachra votiuo in omnem vitam ieiunio colere; nulla aut festi; aut morbi, etiam lethalis exeuasione, & exceptione; solis autem pomis, leguminibus &

91.
Pailenses ieiunatores,
vix vlli etiã
miracul. con-
uersi.